

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова,
департамент „Музика“, Нов български университет
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

върху научните трудове (художествено-творческата продукция и монографии)
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност
доцент (камерно пеене) към катедра „Класическо пеене“
на НМА, „Проф. Панчо Владигеров“, обявен в ДВ бр.71 от 01.09.2017,
в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство,
с кандидат д-р **Ермила Иванова Секулинова-Швайцер**

Биографични данни

Ермила Швайцер завършва Средното музикално училище в София, в класа по пиано на известната българска клавирна педагожка проф. Лидия Кутева и Национална музикална академия, в класа по пиано на проф. Мара Петкова, а по клавирен съпровод – на проф. д-р Савка Шопова-Маркова. По време на следването си посещава интерпретационни класове на проф. Никита Магалов в Женева (Швейцария), проф. Амадеус Веберзинке във Ваймар (Германия) и участва в майсторските класове на проф. Ерик Верба в Лятната музикална академия – Залцбург (Австрия) и проф. Рудолф Бухбиндер в Цюрих (Швейцария). В периода 1990-2005 живее в Цюрих и работи като акомпанятор и клавирен педагог във *Фондация за млади оперни певци* на Елизабет Шварцкопф, Цюрихската опера и Музикалното училище в града. В 2003 записва за VMG диска *Bulgarian Soul*, съвместно с мецосопраното Веселина Кацарова и с музика на Красимир Кюркчийски. От 2005 е преподавател по камерно пеене и вокални ансамбли в Нов български университет, департамент „Музика“, и е акомпанятор в Национална музикална академия в София. През 2009 осъществява Международен проект с Швейцарската фондация за култура *Pro Helvetia*, подкрепен и от Швейцарското посолство в София – цикъл от 6 концерти и семинари на сопрана Барбара Фукс (Швейцария), изпълнени в София, Пловдив и Стара Загора. В 2010 участва в Международен проект за цикъл концерти *Фойерверк за Панчо Владигеров* – по повод 110 години от рождението му, съвместна инициатива на музей *Борис Христов*, Национален фонд *Култура* и Българските културни институти във Виена и Братислава с партньор Нов български университет и НМА. През 2011 осъществява Международен проект с Швейцарската фондация за култура *Pro Helvetia*, и отново с подкрепата на Швейцарското посолство в София и с Барбара Фукс – концерт в рамките на фестивала *Софийски музикални седмици 2011* и семинар *Музика на немски език*. Д-р Ермила Швайцер има завидна международна кариера, участие в голям брой концерти. Тя е търсен акомпанятор и партньор на сцената – има активна концертна и звукозаписна дейност с певците: Барбара Фукс, Бойко Цветанов, Веселина Кацарова, Калуди Калудов, Кирил Манолов, Крум Гълъбов, Марияна Панова, Марк Фаулър, Цветелина Малджанска и др. През 2013 на д-р Ермила Швайцер е присъдена наградата *Златна лира* на СБМТД за високи художествени постижения в клавирното изкуство. През 2012 тя придобива образователната и научна степен *доктор по музикознание и музикално изкуство* като защитава дисертация на тема *Педагогът Любомир Пипков в камерния жанр на соловата песен с пиано*. Д-р Ермила Швайцер е активна не само в концертната дейност. Тя също е и успешен изследовател-музиколог като досега има публикувани две книги: *Ролята на акомпанятора при сценичната реализация на оперни певци в национални и международни проекти* (2014, Издателство на Нов български университет) и монографията *Савка Шопова-Маркова. Акомпанятор. Съдба или призвание* (2016, Аскони-Издат) и редица статии. Д-р Швайцер владее немски, руски, английски и италиански езици.

I. Изследователска и творческа дейност. Резултати

Оценка на монографичния труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

За книгата на д-р Ермила Секулинова-Швайцер *САВКА ШОПОВА-МАРКОВА. АКОМПАНИЯТОР. СЪДБА ИЛИ ПРИЗВАНИЕ*

Книгата е разположена в 246 страници, от които 194 основен текст и 52 страници в приложения и библиография, организирани по следния начин: *Увод, Разговори със Савка Шопова-Маркова (Малко предистория; От първи акомпанияторски опити до постоянен партньор на Емил Камиларов; За основаването на дисциплината „Клавирен съпровод“ в Музикалната академия; Още малко за фамилната история; Детство във Варна; Камерна двойка с Гинка Гичкова; Специализация във Виена и акомпаниятор на Лятната академия в Залцбург; Професията на акомпаниятора; Преживелици от конкурси и турнета), Един живот, посветен на акомпанияторското изкуство, Биография на Савка Шопова-Маркова, Заключение и Приложения (№1 – Концертна дейност; №2 – Турнета; №3 – Звукозаписна дейност; №4 – Публикации; №5 – Студенти; №6 – Награди).* В библиографията са упоменати 27 публикувани източника и 23 интернет сайта. Името на Савка Шопова е емблема за висок професионализъм във всяка една нейна дейност. Активна, енергична, с невероятно борбен дух. Тя е основоположник на професионалното обучение по съпровод в България. Това категорично доказва с книгата си д-р Швайцер. Така тя го огласява и, в известен смисъл, продължава. Историята на житейския и професионален път на Савка Шопова е интересна, *многопластова*, но и поучителна. Всяка крачка тя извървява с много труд. Обичайни случки, поднесени под формата на приятелски разговор, на истории и спомени, е чудесно представяне на сериозното аналитично съдържание на книгата. Творческият път на Савка Шопова е интригуващ, предизвикателен, новаторски. Тя смело тръгва по неутъпкана дотогава пътека – професионалното обучение по акомпанимент за първи път в България и то в трудно и ограничаващо идеите, извън канона, време. Детайли... Различни гледни точки... Мисията, да бъдат *пренесени* за поколенията, д-р Ермила Швайцер е изпълнила успешно и интригуващо, показала е пътят към *„изграждането на творческата философия, която прави възможно постигането на толкова амбициозни цели, както и дава представа за невероятната концентрация на енергия, необходима за осъществяването им“*. Представените приложения са наистина впечатляващи и полезни за по-нататъшни изследвания на бъдещи музиколози. Освен че са мащабни, концертната и звукозаписна дейност по години, публикациите, студентите и наградите на Савка Шопова добавят информация, която допълва общата картина, не само на нейното творческо развитие, но и дава представа за обема и значимостта на постиженията ѝ в различни области на професионалния и обществен път. В тези списъци присъстват известни имена от културно-музикалната сцена на България, както от предишните поколения, така и на наши съвременници. Проф. Савка Шопова е свидетел и активен участник в повече от шест десетилетия музикална история на страната ни, а в класа ѝ по клавирен съпровод са преминали обучение няколко поколения видни пианисти. Ермила Швайцер и Савка Шопова имат общи качества. И двете са заразени от пионерската дейност да защитават достойно трудното изкуство на съпровода. И двете се застъпват и са подвластни на магията на ансамбловото музициране. Защото акомпанияторството – тази професия или това призвание – подлага изпълнителите на непрекъснати предизвикателства като открива необятен хоризонт на музикалните интереси и преживявания.

Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви).

Творчески изяви в страната – София и други градове в страната в чужбина – 40.

2016/2017 – 16 изяви, от които 3 престижни годишнини (85 години на проф. д-р Савка Шопова-Маркова, 40 години творческа дейност на проф. Илка Попова, 100 години от рождението на проф. Мара Петкова): 1) Концерт по случай 85-годишния юбилей на проф. д-р Савка Шопова-Маркова, 14.10.2016, концертна зала НМА. 2) Концерт 40-годишна творческа дейност на проф. Илка Попова, 18.11.2016, зала НМА. 3) и 4) Концерти по случай 100-годишнината от рождението

на проф. Мара Петкова, 28.11.2016, зала НМА, 30.11.2016 – зала АМТИИ, Пловдив. 5) Спектакъл *Кастинг за Дядо Коледа*, 19.12.2016, Университетски театър НБУ. 6) Концертна програма на откриването на изложба „ДЕСЕТ“, посветена на 10-годишния юбилей на департамент „Изящни изкуства“, 10.01.2017, Дом на културата Перник. 7) „Обичам българската музика“ – концерт, посветен на националния празник, 3.03.2017, кам. зала „България“. 8) Концерт посветен на камерното творчество на Панчо Владигеров, 13.03.2017, концертна зала НМА. 9) и 10) Концерт „Шедьоври на българската солова песен“, 24.03.2017, зала „Борис Христов“, Военен клуб. 11) Концерт „Класически импресии“, Ден на отворените врати в НБУ, 30.03.2017, УниАрт. 12) Концерт при откриването на Национална конференция Съюза на преподавателите по немски език, 31.03.2017, Аула НБУ. 13) Концерт в Европейската нощ на музеите, 20.05.2017, Музикален център „Борис Христов“. 14) Концертна програма при представянето на книгата „Героичното тяло“ на проф. Милена Кирова, 6.06.2017, книжарница Хеликон, бул. „Цар Освободител“ 4. 15) и 16) Концерт оперни арии и ансамбли със студентите на проф. Свилен Райчев и асистент Габриела Георгиева, 1.12.2016, зала 48 НМА и 17.05.2017, концертна зала НМА.

2015/2016 – 12 изяви, от които изложба концерт „Фьодор Шаляпин – легендата на ХХ век“, Концерт в голямата зала на БАН, Концерт „Стабат Матер“ и т.н.: 1) Концерт оперни арии, представяне на книгата „Български музикален театър, рецензии, отзиви, коментари, 1890-2010“, голяма зала БАН, 7.10.2015. 2) Изложба-концерт „Фьодор Шаляпин – легендата на ХХ век“ – къща-музей „Борис Христов“, 4.11.2015. 3) и 4) Концерт оперни арии и ансамбли със студентите на проф. Свилен Райчев и ас. Габриела Георгиева, кам. зала 48, НМА, 10.12.2015 и 14.05.2016. 5) Концерт „Stabat Mater“ от Перголези, зала УниАрт, 18.01.2016. 6) „Обичам българската музика“ – концерт-маратон в комплекс „България“, послучай националния празник на България, 3.03.2016. 7) Концерт в памет на Даниела Ганчева, зала „Димитър Ненов“, НМА, 14.03.2016. 8) Международен воден мост, концерт оперни арии, Интер Експо център, 21.03.2016. 9) Концерт класическа музика, ден на отворените врати в НБУ, зала 506, НБУ, 24.03.2016. 10) „Следата“ национален отворен форум за най-младите в театъра, концерт класическа музика, галерия УниАрт, 11.05.2016. 11) Дванадесети фестивал на изкуствата в музей „Борис Христов“, Концерт класическа музика, къща-музей „Борис Христов“, 18.05.2016. 12) Европейска нощ на музеите, класически концерт, галерия УниАрт, 21.05.2016.

2014/2015 – 7 изяви: 1) и 2) Концерт оперни арии и дуети, зала НМА, 6.12.2014 и на 30.05.2015. 3) „Музика и картини“ – концерт класическа музика на откриването на изложба в Двореца на културата, гр. Перник, 18.12.2014. 4) Концерт класическа музика, галерия УниАрт, 26.03.2015. 5) Концерт „Музика във възкресения месец“, зала Съюз на архитектите, 23.04.2015. 6) Концерт-маратон, откриване на XI фестивал на изкуствата в къща-музей „Борис Христов“, 18.05.2015. 7) Заключителен концерт на семинара на проф. Маурицио Торели, галерия УниАрт.

2013/2014 – 5 изяви, от които концерт в Бойко Цветанов, Нощ на музеите, Концерт 100 години Борис Христов и др.: 1) Концерт оперни арии с Бойко Цветанов и Диман Панчев, Празници на изкуствата, Чирпан, 30.09.2013. 2) Концерт оперни арии и дуети със студентите на доц. Свилен Райчев, зала НМА, 14.12.2013. 3) Концерт на участниците в уъркшопа на проф. Маурицио Торели, галерия УниАрт, 3.05.2014. 4) „В нощта на музеите“ – музикален маратон в рамките на X фестивал на изкуствата в къща-музей „Борис Христов“, 17.05.2014. 5) Юбилеен гала концерт в чест на 100 годишнината от рождението на Борис Христов, солисти Бойко Цветанов, Крум Гълъбов, Цветелина Малджанска, зала Военен клуб, 18.05.2014.

Публикации

Монографии – 2 броя: 1) Монография „Савка Шопова-Маркова. Акомпанятор. Съдба или призвание“, изд. Аскони, ISBN: 978-954-383-107-4, октомври 2016. 2) Монография „Ролята на акомпанятора при сценичната реализация на оперни певци в национални и международни проекти“, издание на НБУ, 2014, ISBN: 978-954-535-803-6.

Статии – 3 броя: 1) Статия „Размисли върху проблематиката при свиренето на клавирни извлечения на две арии от опери на Моцарт“, електронно списание „Музикален логос“, декември 2016. 2) Статия „Музика венециана в София“, за сп. „Артпанорама“, юни 2016. 3) Статия „Любовен еликсир“ на сцената на Музикален театър в София“, сп. „Университетски дневник“, 29.05.2015.

Доклади – 5 броя: 1) Доклад „От първи акомпаняторски опити до постоянен партньор на Емил Камиларов“ на семинар на сдружение „Акомпанятори“ към СБМТД, ноември 2015. 2) Доклад „Есенни импресии от къщата на Борис Христов в Рим“ на семинар на сдружение „Акомпанятори“ към СБМТД, ноември 2014. 3) Доклад „Песенното творчество на Франческо Паоло Тости в обучението по камерна музика“, Девета конференция „Млад научен форум за музика и танц“, НБУ, юни 2014. 4) Доклад „Размисли върху проблематиката при свиренето на клавирни извлечения“ на семинар на сдружение „Акомпанятори“ към СБМТД, ноември 2013. 5) Доклад „Срещи с Красимир Кюркчийски“ на семинар на тема „Проблеми на акомпаниента в творби от български композитори“ на сдружение „Акомпанятори“ към СБМТД, ноември 2012.

Диск – 1 брой: CD Bulgarian Soul с музика на Красимир Кюркчийски, солист Веселина Кацарова, BMG Classics, 2003.

Участия в национални и международни творчески и научни форуми – 18 на брой.

2016/2017 – 3 участия: 1) Семинар на сдружение „Акомпанятори“, 15.10.2016, зала 26, НМА. 2) XII Национален конкурс за ученици-акомпанятори в НУИ „Панайот Пипков“ Плевен - представяне на книгата „Савка Шопова-Маркова. Акомпанятор. Съдба или призвание“, 8.04.2017. 3) Семинар „Италианска вокална школа“ на проф. Маурицио Торели, участие като акомпанятор, 15-20.05.2017, зала 501, НБУ.

2015/2016 – 5 участия: 1) Семинар на сдружение „Акомпанятори“, участие с доклад, 28.11.2015, НМА. 2) Конкурс „Viva voce“ – организация и акомпанямент, кам.зала „България“, 23.04.2016. 3) Академичен конкурс „Проф.Илия Йосифов“, концертна зала НМА, 25-27.04.2016. 4) Семинар по оперно пеене на проф. Маурицио Торели – акомпанятор, НБУ, 16-20.05.2016. 5) Уъркшоп на Александър Сомов – виолончело, 9/10.06.2016, зала „Райна Михайлова“, НБУ.

2014/2015 – 4 участия: 1) Участие в конкурса „Отавио Дзина“ като акомпанятор, Рим, 6-9.11.2014. 2) Семинар на сдружение „Акомпанятори“, участие с доклад, 15.11.2014, НМА. 3) Семинар „Камерна музика за певци и инструменталисти“, кам.зала „Райна Михайлова“, НБУ, 19.01.2015. 4) Семинар „Италианска вокална школа“ на проф.Маурицио Торели, акомпанятор, НБУ, 25-30.05.2015.

2013/2014 – 5 участия: 1) Уъркшоп „Италианска вокална техника“ на проф. Маурицио Торели, акомпанятор, НБУ, 21-31.10.2013. 2) Семинар по оперно пеене на Бойко Цветанов, акомпанятор, НБУ, 14-17.04.2014. 3) Уъркшоп на проф. Маурицио Торели, акомпанятор, НБУ, 25.04-2.05.2014. 4) Семинар „Камерна музика за певци и пианисти“ на Ермила Швайцер в Държавната консерватория „Перголези“, Фермо, Италия, 5-10.05.2014. 5) Девета конференция „Млад научен форум за музика и танц“, участие с доклад, НБУ, 7-8.06.2014.

Проследявайки изключително активната творческа и концертна дейност на д-р Швайцер (за 4 години над 40 сценични реализации) веднага личи нейната отдаденост на професията, на изпълнителството, на акомпаняторството. Висококачествената ѝ работа е допълнена наравно и от публикационната ѝ дейност – за 4 години – 8 сериозни и богати статии/доклади, ДВЕ монографии, както и представения един диск от по-ранен период. Много активен и продуктивен е ѝ делът от работа на д-р Швайцер, свързан със семинари/уъркшоп, конкурси и прочие високо отговорни активности, които са предимно в чужбина или с чужденци у нас. Веднага се виждат високото ниво и чудесните качества на кандидатката.

Цитиране от други автори и Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Имайки предвид голямата концертна и публикационна дейност на д-р Ермила Швайцер и отражението ѝ в печатни и други рекламни материали, както и участието и във форуми с доклади, статии, конкурси – то смело мога да кажа, че резултатите от нейната дейност, както и проектната ѝ дейност има приложение, което е видно, с доказано качество и реализация в практиката. Д-р Швайцер е търсен партньор в проекти, особено свързани с международната дейност на учебните институции, в които работи, както и на Република България.

II. Учебна и преподавателска дейност

Педагогическата дейност на д-р Ермила Швайцер включва работа с изявени студенти на Вокален факултет на НМА, включително при подготовката им за национални и международни конкурси: Анита Огнянова, Надежда Кондаклиева, Ралица Ралинова, Йоана Кадийска, Никола Иванов, Петър Димов, Валери Турманов, Константин Мечков, Станислава Момекова, Емил Иванов, Кирил Хавезов и др. В периода 2005-2017 д-р Швайцер е водещ преподавател и в департамент „Музика“ на Нов български университет, където има изключителна популярност и активност, както и сериозни педагогически постижения. Изследователската и преподавателска програма на д-р Швайцер, върху която тя работи в последните академични години, е фокусирана върху камерната вокална музика. Стремещт ѝ е да усъвършенства индивидуалния подход в работата със студентите, съобразявайки темпото на работа с достигнатото ниво на развитие и музикално-гласовите дадености при всеки студент. Акцентите на дейността ѝ са: **мотивационна работа** (задаване на творби, които ще мотивират музикалното

развитие на студента чрез разкриване на нови хоризонти; поставяне на конкретни постижими цели и определяне на начините на работа за бързото им реализиране; организиране на събития, където на студентите се дава възможност за изява в професионална среда), **работа върху общото музикално развитие** на студентите (чрез разширяване на познанията им по отношение на музикалната литература, запознаване с различни стилове и епохи, дискутиране по интерпретационни въпроси и пр.), **психологически индивидуализиран подход** към всеки студент (спецификата на музикалното обучение, която предполага особено близък контакт между преподавател и студент, налага съобразяване с индивидуалните особености на психиката при всеки отделен случай и гъвкаво реагиране при решаването на различни трудности).

III. Административна и обществена дейност

В периода 2013-2017 година (а и преди това) д-р Ермила Секулинова-Швайцер е административно ангажирана в Нов български университет. Тя е била последователно програмен директор и програмен консултант. Тя участва активно и в други ангажименти – комисии, научни журита, дипломни защиты, както и като научен ръководител на дипломанти. Д-р Швайцер е сериозен и стабилен член на всеки колектив, към който е, независимо дали в НБУ или в НМА. На нея може да се разчита максимално.

IV. Лични впечатления от кандидата

Познавам Ермила Швайцер от средното музикално училище. Пред очите ми тя израсна от весела и общителна тийнейджърка до един от най-търсените акомпанятори не само в България, а и в Европа. Бе упорита и всеотдайна. Работи с немска дисциплина, постоянство и точност. Още като студентка Ермила поемаше допълнителни ангажименти с певци и инструменталисти. Студентка по съпровод от школата на проф. Савка Шопова-Маркова, усвоила нейните принципи и начин на работата. Ермила стана изявен инструменталист и висококвалифициран преподавател с няколко езика. Д-р Швайцер е абсолютен професионалист и институцията, в която тя ще бъде хабилитиран преподавател, трябва да е горда с присъствието ѝ в нея.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата.

Нямам

Становището може да завърши със следната оценка:

Въз основа на всичко посочено по-горе, както и на направените изводи върху предложените монографии, творческа и преподавателска дейност на д-р Ермила Иванова Секулинова-Швайцер, давам своята най-висота положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса за доцент (камерно пеене) в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, да изберат д-р Швайцер за академичната длъжност доцент към катедра „Класическо пеене“ на НМА, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Дата 30.11.2017.

Подпис:

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова